

CONTRACT DE PROIECTARE SI EXECUTIE LUCRARI

nr.

din

Preambul

În temeiul Legii 98/2016 privind achizițiile publice, s-a încheiat prezentul contract de execuție lucrări, **între:**

1. Părțile contractante

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a județului Suceava, cu sediul în Suceava, Bdul. George Enescu, nr.16, telefon 0230/523337, fax 0230/520172, cod fiscal 9876765, cont trezorerie deschis la Trezoreria Suceava, reprezentată prin dl. **Dan Ionuț ADOMNIȚEL**, director executiv, în calitate de **achizitor**, pe de o parte

și

....., cu sediul la adresa: str., nr....., loc, județul, înregistrată la Registrul Comerțului sub nr....., cod unic de înregistrare, tel:....., reprezentată prin, în calitate de **Contractant**, pe de altă parte.

2. Definiții

În prezentul contract următorii termeni vor fi interpretați astfel:

a. contract de achiziție publică de lucrări - contractul de achiziție publică care are ca obiect: fie exclusiv execuția, fie atât proiectarea, cât și execuția de lucrări în legătură cu una dintre activitățile prevăzute în anexa nr. 1; fie exclusiv execuția, fie atât proiectarea, cât și execuția unei construcții; fie realizarea, prin orice mijloace, a unei construcții care corespunde cerințelor stabilite de autoritatea contractantă care exercită o influență determinantă asupra tipului sau proiectării construcției;

b. contractant - orice operator economic care este parte la un contract de achiziție publică;

c. prețul contractului - prețul plătit contractantului de către achizitor, în baza contractului, pentru îndeplinirea integrală și corespunzătoare a tuturor obligațiilor sale, asumate prin contract;

d. amplasamentul lucrării - locul unde contractantul execută lucrarea;

e. forța majoră - orice eveniment extern, imprevizibil, absolut invincibil și inevitabil, care nu putea fi prevăzut la momentul încheierii contractului și care face imposibilă executarea și, respectiv, îndeplinirea contractului; sunt considerate asemenea evenimente: războaie, revoluții, incendii, inundații sau orice alte catastrofe naturale, restricții apărute ca urmare a unei carantine, embargou, enumerarea nefiind exhaustivă, ci enunțiativă. Nu este considerat forță majoră un eveniment asemenea celor de mai sus care, fără a crea o imposibilitate de executare, face extrem de costisitoare executarea obligațiilor uneia din părți;

f. zi - zi calendaristică; **an** - 365 zile.

g. ordin administrativ: orice instrucțiune sau ordin emis de achizitor către contractant privind execuția lucrărilor.

h. act adițional: document ce modifica termenii și condițiile contractului de execuție.

i. conflict de interese înseamnă orice eveniment influențând capacitatea contractantului de a exprima o opinie profesională obiectivă și imparțială, sau care îl împiedică pe acesta, în orice moment, să acorde prioritate intereselor achizitorului sau interesului public general al Proiectului, orice motiv în legătură cu posibile contracte în viitor sau în conflict cu alte angajamente, trecute sau prezente, ale contractantului. Aceste restricții sunt de asemenea aplicabile oricăror sub-contractanți, salariați și experți acționând sub autoritatea și controlul contractantului.

j. despăgubire generală: suma, neprevăzută expres în prezentul contract, care este acordată de către instanța de judecată sau este convenită de către părți ca și despăgubire plătită părții prejudiciate în urma încălcării contractului de execuție lucrări de către cealaltă parte.

k. penalitate contractuală: despăgubirea stabilită în contractul de prestări servicii ca fiind plătită de către una din părțile contractante către cealaltă parte în caz de neîndeplinire a obligațiilor din contract;

l. proiectul: proiectul (documentația) în legătură cu care sunt executate lucrările în

conformitate cu prevederile din prezentul contract;

m. sector de lucrare : obiect de construcție, parte a obiectivului de investiție cu funcționalitate distinctă în cadrul ansamblului acestuia.

n. termene limită: perioade din contract care vor începe să curgă din ziua următoare emiterii actului sau producerii evenimentului care reprezintă momentul de început al perioadelor respective. În cazul în care ultima zi a termenului se împlinește într-o zi nelucrătoare, termenul va expira la sfârșitul următoarei zile lucrătoare.

o. garanția de participare: suma de bani care se constituie de către ofertant în scopul de a proteja autoritatea contractantă față de riscul unui eventual comportament necorespunzător al acestuia pe întreaga perioadă derulată până la încheierea contractului de achiziție publică.

p. garanția de bună execuție suma de bani care se constituie de către contractant în scopul asigurării autorității contractante de îndeplinirea cantitativă, calitativă și în perioada convenită a contractului.

r. perioadă de notificare a defecțiunilor înseamnă perioada de timp cuprinsă între momentul identificării defecțiunii și momentul transmiterii către contractant a notificării privind defecțiunile apărute la lucrări sau sectoare de lucrări (*după caz*) în intervalul de timp cuprins între data recepției la terminarea lucrărilor sau Sectoarele de Lucrări și recepția finală, la expirarea perioadei de garanție acordată lucrărilor.

s. DUAE - documentul unic de achiziții european furnizat în format electronic prin utilizarea formatului standard stabilit de Comisia Europeană, constând în declarația pe propria răspundere a operatorului economic cu privire la îndeplinirea criteriilor de calificare și selecție

3. Interpretare

3.1 - În prezentul contract, cu excepția unei prevederi contrare, cuvintele la forma singular vor include forma de plural și vice versa, acolo unde acest lucru este permis de context.

3.2 - Termenul “zi” sau “zile” sau orice referire la zile reprezintă zile calendaristice dacă nu se specifică în mod diferit.

3.3 - Clauzele și expresiile vor fi interpretate prin raportare la întregul contract.

Clauze obligatorii

4. Obiectul principal al contractului

4.1 - Contractantul se obligă să presteze, să execute, să finalizeze și să remedieze orice defecte aferente contractului de lucrări având ca obiect: Elaborare proiect tehnic, documentații pentru obținere avize și asistență tehnică din partea proiectantului și lucrări execuție pentru obiectivul de investiții „Elaborare proiect tehnic, documentații pentru obținere avize și asistență tehnică din partea proiectantului și lucrări execuție, pentru **„Lucrări**”, în perioada convenită și în conformitate cu obligațiile asumate prin prezentul contract.

4.2 - Achizitorul se obligă să plătească contractantului prețul convenit în contract pentru Elaborare proiect tehnic, documentații pentru obținere avize și asistență tehnică din partea proiectantului și lucrări execuție, pentru „.....”

5. Prețul contractului

5.1 Prețul convenit pentru îndeplinirea contractului, plătit contractantului de către achizitor este de lei, la care se adaugă taxa pe valoarea adăugată conform prevederilor legale.

5.2. Lucrările se vor deconta în limita fondurilor bugetare alocate.

6. Durata contractului

6.1 Prezentul contract intră în vigoare la data semnării de către părți și își produce efectele până la încheierea procesului verbal de recepție finală a lucrărilor contractate și eliberarea garanției de bună

execuție.

6.2. Durata totală de prestare a serviciilor și execuție a lucrărilor este de **de luni**, după cum

7. Executarea contractului

7.1 - Executarea contractului se face după constituirea garanției de bună execuție, emiterea ordinului de începere a contractului și predarea amplasamentului, în conformitate cu graficul de execuție ce face parte integrantă din prezentul contract.

8. Documentele contractului

8.1 - Documentele contractului sunt cele precizate mai jos și fac parte integrantă din prezentul contract :

- a) propunerea tehnică
- b) propunerea financiară
- c) garanția de bună execuție
- d) graficul de îndeplinire a contractului;
- e) angajamentul ferm de susținere din partea unui terț (daca este cazul);
- f) contractele de subcontractare cu;
- g) acordul de asociere între

8.2 - În cazul în care, pe parcursul îndeplinirii contractului, se constată faptul că anumite elemente ale ofertei tehnice sunt inferioare sau nu corespund cerințelor prevăzute în caietul de sarcini, prevalează prevederile caietului de sarcini.

9. Protecția patrimoniului cultural național

9.1 – Toate fosilele, monedele, obiectele de valoare sau orice alte vestigii sau obiecte de interes arheologic descoperite pe amplasamentul lucrării sunt considerate, în relațiile dintre părți, ca fiind proprietatea absolută a achizitorului.

9.2 – Contractantul are obligația de a lua toate precauțiile necesare pentru ca muncitorii săi sau oricare alte persoane să nu îndepărteze sau să deterioreze obiectele prevăzute la clauza 9.1, iar imediat după descoperirea și înainte de îndepărtarea lor, de a înștiința achizitorul despre această descoperire și de a îndeplini dispozițiile primite de la achizitor privind îndepărtarea acestora. Dacă din cauza unor astfel de dispoziții, contractantul suferă întârzieri și/sau cheltuieli suplimentare, atunci, prin consultare, părțile vor stabili:

- a) orice prelungire a duratei de execuție la care contractantul are dreptul;
- b) totalul cheltuielilor suplimentare, care se va adăuga la prețul contractului.

9.3 – Achizitorul are obligația, de îndată ce a luat la cunoștință despre descoperirea obiectelor prevăzute la clauza 9.1, de a înștiința în acest sens organele de poliție și comisia monumentelor istorice.

10. Obligațiile principale ale contractantului

10.1. (1) Contractantul are obligația de a executa și finaliza lucrările, precum și de a remedia viciile ascunse, cu atenția și promptitudinea cuvenită, în concordanță cu obligațiile asumate prin contract, inclusiv de a proiecta, în limitele prevăzute în prezentul contract.

(2) Contractantul are obligația de a supraveghea lucrările, de a asigura forța de muncă, materialele, instalațiile, echipamentele și toate celelalte obiecte, fie de natură provizorie, fie definitive, cerute de și pentru contract, în măsura în care necesitatea asigurării acestora este prevăzută în contract sau se poate deduce în mod rezonabil din contract.

10.2. Contractantul are obligația de a prezenta achizitorului, înainte de începerea execuției lucrării, spre aprobare, graficul de plăți necesar execuției lucrărilor, în ordinea tehnologică de execuție.

10.3. (1) Contractantul este pe deplin responsabil pentru conformitatea, stabilitatea și siguranța tuturor operațiunilor executate pe șantier, precum și pentru procedeele de execuție utilizate, cu respectarea prevederilor și a reglementărilor legii privind calitatea în construcții.

(2) Un exemplar din documentația predată, de către achizitor contractantului, va fi ținut de acesta în vederea consultării de către Inspekția de Stat în Construcții, precum și de către persoanele

autorizate de achizitor, la cererea acestora.

(3) Contractantul are obligația de a pune la dispoziția achizitorului, la termenele precizate în anexele contractului, caietele de măsurători (atașamentele) și, după caz, în situațiile convenite, desenele, calculele, verificările calculelor și orice alte documente pe care contractantul trebuie să le întocmească sau care sunt cerute de achizitor.

10.4. (1) Contractantul are obligația de a respecta și de a executa dispozițiile achizitorului în orice problemă menționată sau nu în contract, referitoare la lucrare. În cazul în care contractantul consideră ca dispozițiile achizitorului sunt nejustificate sau inoportune, acesta are dreptul de a ridica obiecții în scris, fără ca obiecțiile respective să îl absolve de obligația de a executa dispozițiile primite, cu excepția cazului în care acestea contravin prevederilor legale.

(2) În cazul în care respectarea și executarea dispozițiilor prevăzute la alin. (1) determină dificultăți în execuție care generează costuri suplimentare, aceste costuri vor fi acoperite pe cheltuiala achizitorului.

10.5. (1) Contractantul este responsabil de trasarea corectă a lucrărilor față de reperele date de achizitor, precum și de furnizarea tuturor echipamentelor, instrumentelor, dispozitivelor și resurselor umane necesare îndeplinirii responsabilității respective.

(2) În cazul în care pe parcursul execuției lucrărilor survine o eroare în poziția, cotele, dimensiunile sau aliniamentul oricărei părți a lucrărilor, contractantul are obligația de a rectifica eroarea constatată, pe cheltuiala sa. Pentru verificarea trasării de către proiectant, contractantul are obligația de a proteja și de a păstra cu grija toate reperele, bornele sau alte obiecte folosite la trasarea lucrărilor.

10.6. Pe parcursul execuției lucrărilor și a remedierii viciilor ascunse contractantul are obligația:

i) de a lua toate măsurile pentru asigurarea tuturor persoanelor a căror prezență pe șantier este autorizată și de a menține șantierul (atât timp cât acesta este sub controlul său) și lucrările (atât timp cât acestea nu sunt finalizate și ocupate de către achizitor) în starea de ordine necesară pentru evitarea oricărui pericol pentru respectivele persoane;

ii) de a procura și de a întreține pe cheltuiala sa toate dispozitivele de iluminare, protecție, îngrădire, alarmă și pază, când și unde sunt necesare sau au fost solicitate de către achizitor sau de către alte autorități competente, în scopul protejării lucrărilor sau al asigurării confortului riveranilor;

iii) de a lua toate măsurile rezonabil necesare pentru a proteja mediul pe și în afara șantierului și pentru a evita orice pagubă sau neajuns provocate persoanelor, proprietăților publice sau altora, rezultate din poluare, zgomot sau alți factori generați de metodele sale de lucru.

10.7. Contractantul este responsabil pentru menținerea în bună stare a lucrărilor, materialelor, echipamentelor și instalațiilor care urmează să fie puse în operă de la data primirii ordinului de începere a lucrării până la data semnării procesului-verbal de recepție a lucrării.

10.8. (1) Pe parcursul execuției lucrărilor și a remedierii viciilor ascunse contractantul are obligația, în măsura permisă de respectarea prevederilor contractului, de a nu stânjeni inutil sau în mod abuziv: a) confortul riveranilor, sau b) căile de acces, prin folosirea și ocuparea drumurilor și căilor publice sau private care deservesc proprietățile aflate în posesia achizitorului sau a oricărei alte persoane.

(2) Contractantul va despăgubi achizitorul împotriva tuturor reclamațiilor, acțiunilor în justiție, daunelor- interese, costurilor, taxelor și cheltuielilor, indiferent de natura lor, rezultând din sau în legătură cu obligația prevăzută la alin. (1), pentru care responsabilitatea revine contractantului.

10.9. (1) Contractantul are obligația de a utiliza în mod rezonabil drumurile sau podurile ce comunică cu sau sunt pe traseul șantierului și de a preveni deteriorarea sau distrugerea acestora de traficul propriu sau al oricăruia dintre subcontractanții săi; contractantul va selecta traseele, va alege și va folosi vehiculele, va limita și va repartiza încărcăturile, în așa fel încât traficul suplimentar ce va rezulta în mod inevitabil din deplasarea materialelor, echipamentelor, instalațiilor sau a altora asemenea, de pe și pe șantier, să fie limitat, în măsura în care este posibil, astfel încât să nu produca deteriorări sau distrugereri ale drumurilor și podurilor respective.

(2) În cazul în care se produc deteriorări sau distrugereri ale oricărui pod sau drum care comunică cu/sau care se află pe traseul șantierului, datorită transportului materialelor, echipamentelor, instalațiilor sau altora asemenea, contractantul are obligația de a despăgubi

achizitorul împotriva tuturor reclamațiilor privind avarierea respectivelor poduri sau drumuri.

(3) Cu excepția unor clauze contrare prevăzute în contract, contractantul este responsabil și va plăti consolidarea, modificarea sau îmbunătățirea, în scopul facilitării transportului materialelor, echipamentelor, instalațiilor sau altora asemenea, a oricăror drumuri sau poduri care comunică cu sau care se află pe traseul șantierului.

10.10. (1) Pe parcursul execuției lucrării contractantul are obligația:

- i) de a evita pe cât posibil acumularea de obstacole inutile pe șantier;
- ii) de a depozita sau de a retrage orice utilaje, echipamente, instalații, surplus de materiale;
- iii) de a aduna și de a îndepărta de pe șantier dărâmăturile, molozul sau lucrările provizorii de orice fel, care nu mai sunt necesare.

(2) Contractantul are dreptul de a reține pe șantier până la sfârșitul perioadei de garanție numai acele materiale, echipamente, instalații sau lucrări provizorii, care îi sunt necesare în scopul îndeplinirii obligațiilor sale în perioada de garanție.

10.11. Contractantul răspunde, potrivit obligațiilor care îi revin, pentru viciile ascunse ale construcției, ivite într-un interval de 120 luni de la recepția lucrării și, după împlinirea acestui termen, pe toată durata de existență a construcției, pentru viciile structurii de rezistență, ca urmare a nerespectării proiectelor și detaliilor de execuție aferente execuției lucrării.

10.12. Contractantul se obligă de a despăgubi achizitorul împotriva oricăror:

- i) reclamații și acțiuni în justiție, ce rezultă din încălcarea unor drepturi intelectuale (brevete, nume, mărci înregistrate etc.), legate de echipamentele, materialele, instalațiile sau utilajele folosite pentru sau în legătură cu execuția lucrărilor sau încorporate în acestea; și
- ii) daune-interese, costuri, taxe și cheltuieli de orice natură, aferente;

cu excepția situației în care o astfel de încălcare rezultă din respectarea proiectului sau caietului de sarcini întocmit de către achizitor.

10.13. (1) Contractantul are obligația de a respecta întreaga legislație a muncii care se aplică personalului său inclusiv a celor referitoare la angajare, salarizare, sănătate, securitatea muncii, asistență socială, emigrare și repatriere după caz, și îi va asigura acestuia toate drepturile legale.

(2) Contractantul va solicita angajaților săi să se conformeze legilor în vigoare, inclusiv legilor referitoare la securitatea muncii.

10.14. Proiectantul de specialitate are următoarele obligații:

- (1) precizarea prin proiect a categoriei de importanță a construcției;
- (2) asigurarea prin proiecte și detalii de execuție a nivelului de calitate corespunzător cerințelor, cu respectarea reglementărilor tehnice și a clauzelor contractuale;
- (3) prezentarea proiectelor elaborate în fața specialiștilor verficatori de proiecte atestați, precum și soluționarea neconformităților și neconcordanțelor semnalate;
- (4) elaborarea caietelor de sarcini, a instrucțiunilor tehnice privind execuția lucrărilor, exploatarea, întreținerea și reparațiile, precum și, după caz, a proiectelor de urmărire privind comportarea în timp a construcțiilor.

Documentația privind postutilizarea construcțiilor se efectuează numai la solicitarea proprietarului;

- (5) stabilirea, prin proiect, a fazelor de execuție determinate pentru lucrările aferente cerințelor și participarea pe șantier la verificările de calitate legate de acestea;
- (6) stabilirea modului de tratare a defectelor apărute în execuție, din vina proiectantului, la construcțiile la care trebuie să asigure nivelul de calitate corespunzător cerințelor, precum și urmărirea aplicării pe șantier a soluțiilor adoptate, după însușirea acestora de către specialiști verficatori de proiecte atestați, la cererea investitorului;
- (7) participarea la întocmirea cărții tehnice a construcției și la recepția lucrărilor executate;
- (8) asigurarea asistenței tehnice, conform clauzelor contractuale, pentru proiectele elaborate, pe perioada execuției construcțiilor sau a lucrărilor de intervenție la construcțiile existente;
- (9) asigurarea participării obligatorii a proiectantului coordonator de proiect și, după caz, a proiectanților pe specialități la toate fazele de execuție stabilite prin proiect și la recepția la terminarea lucrărilor.

(10) Cheltuielile generate de efectuarea unor lucrări suplimentare față de documentația tehnico-economică aprobată, ca urmare a unor erori de proiectare, sunt suportate de proiectant/proiectantul coordonator de proiect și proiectanții pe specialități, persoane fizice sau

juridice, în solidar cu verificatorii proiectului, la sesizarea justificată a investitorului și/sau a beneficiarului în baza unui raport de expertiză tehnică elaborat de un expert tehnic atestat.

(11) Specialiștii verificatori de proiecte atestați răspund în mod solidar cu proiectantul în ceea ce privește asigurarea nivelului de calitate corespunzător cerințelor proiectului.

11. Obligațiile achizitorului

11.1. - La începerea lucrărilor achizitorul are obligația de a obține toate documentele, autorizațiile și avizele necesare prestării serviciilor și execuției lucrărilor.

11.2 - (1) Achizitorul are obligația de a pune la dispoziția contractantului, fără plată, dacă nu s-a convenit altfel, următoarele:

- a) amplasamentul lucrării, liber de orice sarcină;
- b) suprafețele de teren necesare pentru depozitare și pentru organizarea de șantier;
- c) căile de acces rutier și racordurile de cale ferată;
- d) racordurile pentru utilități (apă, gaz, energie, canalizare etc.), până la limita amplasamentului șantierului.

(2) Costurile pentru consumul de utilități precum și cel al contoarelor sau al altor aparate de măsurat se suportă de către contractant.

11.3 - Achizitorul are obligația de a examina și de a măsura lucrările care devin ascunse în cel mult 5 zile de la notificarea contractantului.

11.4 - Achizitorul este pe deplin responsabil de exactitatea documentelor și a oricăror alte informații furnizate contractantului precum și pentru dispozițiile și livrările sale.

12. Sanctiuni pentru neîndeplinirea culpabilă a obligațiilor

12.1 - În cazul în care, din vina sa exclusivă, contractantul nu reușește să-și îndeplinească obligațiile asumate prin contract, atunci achizitorul este îndreptățit de a deduce din prețul contractului, ca penalități, o sumă echivalentă cu o cotă procentuală egală cu nivelul ratei dobânzii de referință a Băncii Naționale a României (conform circularei B.N.R. nr. 17 din 06.05.2015 – 1,75%/an), plus 8 puncte procentuale/an, respective 0,0267% din contravaloarea obligațiilor neexecutate pentru fiecare zi de întârziere, până la îndeplinirea efectivă a obligațiilor.

12.2 - În cazul în care achizitorul nu onorează facturile în termen de 28 de zile de la expirarea perioadei convenite, atunci acesta are obligația de a plăti, ca penalități, o sumă echivalentă cu o cotă procentuală egală cu nivelul ratei dobânzii de referință a Băncii Naționale a României (conform circularei B.N.R. nr. 17 din 06.05.2015 – 1,75%/an), plus 8 puncte procentuale/an, respectiv 0,0267% din plata neefectuată.

12.3 - Nerespectarea obligațiilor asumate prin prezentul contract de către una dintre părți, în mod culpabil și repetat, dă dreptul părții lezate de a considera contractul de drept reziliat și de a pretinde plata de daune- interese.

12.4 - Achizitorul își rezervă dreptul de a renunța oricând la contract, printr-o notificare scrisă adresată contractantului, fără nici o compensație, dacă acesta din urmă dă faliment, cu condiția că această renunțare să nu prejudicieze sau să afecteze dreptul la acțiune sau despăgubire pentru contractant. În acest caz, contractantul are dreptul de a pretinde numai plata corespunzătoare pentru partea din contract executată până la data denunțării unilaterale a contractului.

Clauze specifice

13. Garanția de bună execuție a contractului

13.1 - (1) Contractantul se obligă să constituie garanția de bună execuție a contractului în cuantum de 10 % din prețul fără TVA al contractului.

(2) De regulă, garanția de bună execuție se constituie prin virament bancar sau printr-un instrument de garantare emis în condițiile legii de o societate bancară sau de o societate de asigurări, care devine anexă la contract.

(3) Dacă părțile convin, garanția de bună execuție se poate constitui și prin rețineri succesive

din sumele datorate pentru facturi parțiale, cu condiția ca autoritatea contractantă să fi prevăzut această posibilitate în documentația de atribuire.

(4) În cazul prevăzut la alin. (3), contractantul are obligația de a deschide un cont la dispoziția autorității contractante, la o bancă agreată de ambele părți.

(5) În cazul în care autoritatea contractantă are calitatea de autoritate publică, instituție publică sau operator economic cu capital integral sau majoritar de stat, contractantul are obligația de a deschide contul la dispoziția autorității contractante, prevăzut la alin. (4), la unitatea Trezoreriei Statului din cadrul organului fiscal competent în administrarea acestuia.

(6) Suma inițială care se depune de către contractant în contul de disponibil astfel deschis potrivit alin. (4) și (5) nu trebuie să fie mai mică de 0,5% din prețul contractului de achiziție publică, fără TVA.

(7) Pe parcursul îndeplinirii contractului de achiziție publică, autoritatea contractantă urmează să alimenteze contul de disponibil prevăzut la alin. (4) și (5) prin rețineri succesive din sumele datorate și cuvenite contractantului până la concurența sumei stabilite drept garanție de bună execuție în contractul de achiziție publică/contractul subsecvent și va înștiința contractantul despre vărsământul efectuat, precum și despre destinația lui.

(8) Din contul de disponibil deschis la Trezoreria Statului pe numele contractantului prevăzut la alin. (5) pot fi dispuse plăți atât de către contractant, cu avizul scris al autorității contractante care se prezintă unității Trezoreriei Statului, cât și de unitatea Trezoreriei Statului la solicitarea scrisă a autorității contractante în favoarea căreia este constituită garanția de bună execuție.

(9) Contul de disponibil prevăzut la alin. (4) și (5) este purtător de dobândă în favoarea contractantului.

13.2. Autoritatea contractantă are dreptul de a emite pretenții asupra garanției de bună execuție, oricând pe parcursul îndeplinirii contractului de achiziție publică/contractului subsecvent, în limita prejudiciului creat, în cazul în care contractantul nu își îndeplinește din culpa sa obligațiile asumate prin contract. Anterior emiterii unei pretenții asupra garanției de bună execuție autoritatea contractantă are obligația de a notifica pretenția atât contractantului, cât și emitentului instrumentului de garantare, precizând obligațiile care nu au fost respectate, precum și modul de calcul al prejudiciului. În situația executării garanției de bună execuție, parțial sau total, contractantul are obligația de a reîntregii garanția în cauză raportat la restul rămas de executat.

13.3 (1) În cazul contractelor de lucrări, autoritatea contractantă are obligația de a elibera/restitui garanția de bună execuție după cum urmează:

a) valoarea garanției de bună execuție aferentă proiectului tehnic și/sau detaliilor de execuție, în termen de 14 zile de la data încheierii procesului - verbal de recepție la terminarea lucrărilor executate în baza proiectului respectiv, dacă nu a ridicat până la acea dată pretenții asupra ei, dar nu mai târziu de 3 ani de la predarea respectivelor documentații tehnice, în cazul în care autoritatea contractantă nu a atribuit în această perioadă contractul de lucrări în cauză;

b) 70% din valoarea garanției aferente lucrărilor, în termen de 14 zile de la data încheierii procesului - verbal de recepție la terminarea lucrărilor, dacă nu a ridicat până la acea dată pretenții asupra ei, iar riscul pentru vicii ascunse este minim;

c) restul de 30% din valoarea garanției aferente lucrărilor, la expirarea perioadei de garanție a lucrărilor executate, pe baza procesului - verbal de recepție finală.

(2) Procesele - verbale de recepție la terminarea lucrărilor și, respectiv, de recepție finală pot fi întocmite și pentru părți/obiecte din/de lucrare, dacă acestea sunt distincte din punct de vedere fizic și funcțional, proporțional cu valoarea lucrărilor recepționate.

14. Începerea și execuția lucrărilor

14.1. - (1) Contractantul are obligația de a începe serviciile / lucrările imediat după primirea ordinului în acest sens din partea achizitorului.

(2) Contractantul trebuie să notifice achizitorului și Inspectiei de Stat în Construcții, Lucrări Publice, Urbanism și Amenajarea Teritoriului data începerii efective a lucrărilor.

14.2 - (1) Lucrările trebuie să se deruleze conform graficului general de execuție și să fie finalizate în termen de 140 zile de la începerea acestora.

(2) Contractantul va prezenta la cererea achizitorului, după semnarea contractului, graficul de execuție de detaliu, alcătuit în ordinea tehnologică de execuție. În cazul în care, după opinia

achizitorului, pe parcurs, desfășurarea lucrărilor nu concordă cu graficul general de execuție a lucrărilor, la cererea achizitorului contractantul va prezenta un grafic revizuit, în vederea terminării lucrărilor la data prevăzută în contract. Graficul revizuit nu îl va scuti pe contractant de nici una dintre îndatoririle asumate prin contract.

(3) În cazul în care contractantul întârzie începerea serviciilor/lucrărilor, terminarea pregătirilor sau dacă nu își îndeplinește îndatoririle prevăzute la 10.1 alin. (1), achizitorul este îndreptățit să-i fixeze contractantului un termen până la care activitatea să intre în normal și să îl avertizeze că, în cazul neconformării, la expirarea termenului stabilit va rezilia contractul.

14.3. - (1) Achizitorul are dreptul de a supraveghea desfășurarea execuției lucrărilor și de a stabili conformitatea lor cu specificațiile cuprinse în anexele la contract. Părțile contractante au obligația de a notifica, în scris, una celeilalte, identitatea reprezentanților lor atestați profesional pentru acest scop, și anume responsabilul tehnic cu execuția din partea contractantului și dirigintele de șantier sau, dacă este cazul, altă persoană fizică sau juridică atestată potrivit legii, din partea achizitorului.

(2) Contractantul are obligația de a asigura accesul reprezentantului achizitorului la locul de muncă, în ateliere, depozite și oriunde își desfășoară activitățile legate de îndeplinirea obligațiilor asumate prin contract, inclusiv pentru verificarea lucrărilor ascunse.

14.4 - (1) Materialele trebuie să fie de calitate prevăzută în documentația de execuție; verificările și testările materialelor folosite la execuția lucrărilor, precum și condițiile de trecere a recepției provizorii și a recepției finale (calitative) sunt descrise în anexa/anexele la contract.

(2) Contractantul are obligația de a asigura instrumentele, utilajele și materialele necesare pentru publicitatea lucrării, verificarea, măsurarea și testarea lucrărilor. Costul probelor și încercărilor, inclusiv manopera aferentă acestora, revine contractantului.

(3) Probele neprevăzute și comandate de achizitor pentru verificarea unor lucrări sau materiale puse în opera vor fi suportate de contractant dacă se dovedește că materialele nu sunt corespunzătoare calitativ sau că manopera nu este în conformitate cu prevederile contractului. În caz contrar achizitorul va suporta aceste cheltuieli.

14.5. - (1) Contractantul are obligația de a nu acoperi lucrările care devin ascunse, fără aprobarea achizitorului.

(2) Contractantul are obligația de a notifica achizitorului, ori de câte ori astfel de lucrări, inclusiv fundațiile, sunt finalizate, pentru a fi examinate și măsurate.

(3) Contractantul are obligația de a dezveli orice parte sau părți de lucrare, la dispoziția achizitorului, și de a reface aceasta parte sau părți de lucrare, dacă este cazul.

(4) În cazul în care se constată că lucrările sunt de calitate corespunzătoare și au fost executate conform documentației de execuție, atunci cheltuielile privind dezvelirea și refacerea vor fi suportate de către beneficiar iar, în caz contrar, de către contractant.

15. Întârzierea și sistarea lucrărilor. Modificarea contractului

15.1. - În cazul în care:

- i) volumul sau natura lucrărilor neprevăzute; sau
- ii) condițiile climaterice excepțional de nefavorabile; sau
- iii) oricare alt motiv de întârziere care nu se datorează contractantului și nu a survenit prin încălcarea contractului de către acesta îndreptățesc contractantul de a solicita prelungirea termenului de execuție a lucrărilor sau a oricărei părți a acestora, atunci, prin consultare, părțile vor stabili:

(1) orice prelungire a duratei de execuție la care contractantul are dreptul;

(2) totalul cheltuielilor suplimentare, care se va adăuga la prețul contractului.

15.2. Atunci când modificările, indiferent dacă sunt sau nu sunt evaluabile în bani și indiferent de valoarea acestora, au fost prevăzute în documentele achiziției inițiale sub forma unor clauze de revizuire clare, precise și fără echivoc, care pot include clauze de revizuire a prețului sau orice alte opțiuni.

15.3. Atunci când sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:

- i. devine necesară achiziționarea de la contractantul inițial a unor produse, servicii sau lucrări suplimentare care nu au fost incluse în contractul inițial, dar care au devenit strict necesare în vederea îndeplinirii acestuia;

- ii. schimbarea contractantului este imposibilă;
 - iii. orice majorare a prețului contractului reprezentând valoarea produselor/serviciilor/lucrărilor suplimentare nu va depăși 50% din valoarea contractului inițial;
- 15.4. Atunci când sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:
- i. modificarea a devenit necesară în urma unor circumstanțe pe care o autoritate contractantă care acționează cu diligență nu ar fi putut să le prevadă;
 - ii. modificarea nu afectează caracterul general al contractului;
 - iii. creșterea prețului nu depășește 50% din valoarea contractului de achiziție publică/acordului - cadru inițial;
- 15.5. Atunci când contractantul cu care autoritatea contractantă a încheiat inițial contractul de achiziție publică este înlocuit de un nou contractant, în una dintre următoarele situații:
- i. ca urmare a unei clauze de revizuire sau a unei opțiuni stabilite de autoritatea contractantă potrivit art. 221 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Legea 98/2016;
 - ii. drepturile și obligațiile contractantului inițial rezultate din contractul de achiziție publică/acordul
 - cadru sunt preluate, ca urmare a unei succesiuni universale sau cu titlu universal în cadrul unui proces de reorganizare, inclusiv prin fuziune sau divizare, de către un alt operator economic care îndeplinește criteriile de calificare și selecție stabilite inițial, cu condiția ca această modificare să nu presupună alte modificări substanțiale ale contractului de achiziție publică/acordului - cadru și să nu se realizeze cu scopul de a eluda aplicarea procedurilor de atribuire prevăzute de Legea 98/2016;
 - iii. la încetarea anticipată a contractului de achiziție publică/acordului - cadru, contractantul principal cesionează autorității contractante contractele încheiate cu subcontractanții acestuia, ca urmare a unei clauze de revizuire sau a unei opțiuni stabilite de autoritatea contractantă potrivit art. 221 alin. (1) lit. a) din legea 98/2016.
- 15.6. Atunci când modificările, indiferent de valoarea lor, nu sunt substanțiale.
- 15.7. Atunci când sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:
- i. valoarea modificării este mai mică decât pragurile corespunzătoare prevăzute la art. 7 alin. (1) din Legea 98/2016;
 - ii. valoarea modificării este mai mică decât 10% din prețul contractului de achiziție publică/acordului - cadru inițial, în cazul contractelor de achiziție publică de servicii sau de produse, sau mai mică decât 15% din prețul contractului de achiziție publică/acordului - cadru inițial, în cazul contractelor de achiziție publică de lucrări.
- 15.8. O modificare a unui contract de achiziție publică pe perioada de valabilitate este considerată modificare substanțială în sensul art. 221 alin. (1) lit. e) din Legea 98/2016 atunci când este îndeplinită cel puțin una dintre următoarele condiții:
- i. modificarea introduce condiții care, dacă ar fi fost incluse în procedura de atribuire inițială, ar fi permis selecția altor candidați decât cei selectați inițial sau acceptarea unei alte oferte decât cea acceptată inițial sau ar fi atras și alți participanți la procedura de atribuire;
 - ii. modificarea schimbă echilibrul economic al contractului de achiziție publică/acordului - cadru în favoarea contractantului într-un mod care nu a fost prevăzut în contractul de achiziție publică inițial;
 - iii. modificarea extinde în mod considerabil obiectul contractului de achiziție publică/acordului - cadru;
 - iv. un nou contractant înlocuiește contractantul inițial, în alte cazuri decât cele prevăzute la art. 221 alin. (11) din Legea 98/2016.

16. Finalizarea lucrărilor

16.1 - Ansamblul serviciilor/lucrărilor sau, dacă este cazul, oricare parte a lor, prevăzut a fi finalizat într-un termen stabilit prin graficul de execuție, trebuie finalizat în termenul convenit, respectiv 35 de zile pentru serviciile de proiectare și 140 de zile pentru execuția lucrărilor, termene

care se calculează de la data emiterii ordinelor de începere a serviciilor/lucrarilor.

16.2 - (1) La finalizarea serviciilor/lucrărilor contractantul are obligația de a notifica, în scris, achizitorului că sunt îndeplinite condițiile de recepție, solicitând acestuia convocarea comisiei de recepție.

(2) Pe baza situațiilor de lucrări executate confirmate și a constatărilor efectuate pe teren achizitorul va aprecia dacă sunt întrunite condițiile pentru a convoca comisia de recepție. În cazul în care se constată că sunt lipsuri sau deficiențe, acestea vor fi notificate contractantului, stabilindu-se și termenele pentru remediere și finalizare. După constatarea remedierii tuturor lipsurilor și deficiențelor, la o nouă solicitare a contractantului, beneficiarul va convoca comisia de recepție.

16.3 - Comisia de recepție are obligația de a constata stadiul îndeplinirii contractului prin corelarea prevederilor acestuia cu documentația de execuție și cu reglementările în vigoare. În funcție de constatările făcute, achizitorul are dreptul de a aproba sau de a respinge recepția.

16.4 - Recepția se poate face și pentru părți ale lucrării, distincte din punct de vedere fizic și funcțional.

17. Perioada de garanție acordată lucrărilor

17.1 - Perioada de garanție de buna execuție acordată lucrărilor este de luni în conformitate cu oferta tehnică.

17.2 - (1) În perioada de garanție contractantul are obligația, în urma dispoziției date de achizitor, de a executa toate lucrările de modificare, reconstrucție și remediere a viciilor, contracțiilor și altor defecte a căror cauză este nerespectarea clauzelor contractuale.

(2) Timpul de intervenție pentru remedierea defectiunilor, însemnând timpul în care contractantul se mobilizează să ajungă la fata locului, să constate defectiunea și să aibă o minimă intervenție în vederea limitării prejudiciilor-efectelor devastatoare ce se pot produce, în perioada de garanție este de 3 zile.

(3) Contractantul are obligația de a executa toate activitățile prevăzute la alin. (1), pe cheltuielile proprii, în cazul în care ele sunt necesare datorită:

- i) utilizării de materiale, de instalații sau a unei manopere neconforme cu prevederile contractului; sau
- ii) unui viciu de concepție, acolo unde contractantul este responsabil de proiectarea unei părți din lucrări; sau
- iii) neglijenței sau neîndeplinirii de către contractant a oricăreia dintre obligațiile explicate sau implicite care îi revin în baza contractului.

(4) În cazul în care defectiunile nu se datorează contractantului, lucrările fiind executate de către acesta conform prevederilor contractului, costul remedierilor va fi evaluat și plătit ca lucrări suplimentare.

17.3 - În cazul în care contractantul nu execută lucrările prevăzute la clauza 17.2, alin. (1), achizitorul este îndreptățit să angajeze și să plătească alte persoane care să le execute. Cheltuielile aferente acestor lucrări vor fi recuperate de către achizitor de la contractant sau reținute din sumele convenite acestuia.

18. Modalități de plată

18.1 - Achizitorul are obligația de a efectua plata către contractant în termen de 30 de zile de la data emiterii facturilor. Facturile vor fi însoțite de rapoarte și/sau situațiile de lucrări aprobate de dirigintele de șantier.

18.2. (1) În ceea ce privește serviciile de proiectare, acestea vor fi achitate după finalizarea, predarea și recepționarea documentațiilor prevăzute în prezentul contract.

(2) Documentele vor fi predate după cum urmează: proiectul tehnic, D.D.E.-ul vor fi predate achizitorului în 4 exemplare originale (semnate și verificate de verificator) precum și un exemplar scanat în format pdf. La predarea documentelor se va întocmi un proces verbal de predare/recepție.

18.3 - Contractantul va transmite periodic, trimestrial, achizitorului o situație de plată care să cuprindă sumele la care se considera îndreptățit.

18.4 - Nu este cazul

18.5 - Plățile parțiale trebuie să fie făcute, la cererea contractantului, la valoarea lucrărilor executate

conform contractului și în cel mai scurt timp posibil. Lucrările executate trebuie să fie dovedite ca atare printr-o situație de lucrări provizorii, întocmită astfel încât să asigure o verificare rapidă și sigură. Din situațiile de lucrări provizorii achizitorul va putea face scăzăminte pentru servicii făcute contractantului și convenite cu acesta. Alte scăzăminte nu se pot face decât în cazurile în care ele sunt prevăzute în contract sau ca urmare a unor prevederi legale.

18.6 - Plata facturii se va face imediat după verificarea și acceptarea situației de plată de către achizitor. Dacă verificarea se prelungește din diferite motive, dar, în special, datorită unor eventuale litigii, contravaloarea lucrărilor care nu sunt în litigiu va fi platită imediat.

18.7 - Contractul nu va fi considerat terminat până când procesul-verbal de recepție finală nu va fi semnat de comisia de recepție, care confirmă că lucrările au fost executate conform contractului. Recepția finală va fi efectuată conform prevederilor legale, după expirarea perioadei de garanție. Plata ultimelor sume datorate contractantului, pentru lucrările executate, va fi condiționată de eliberarea certificatului de recepție la terminarea lucrărilor.

18.8. În cazul în care pe parcursul executiei lucrarilor sunt identificate cantitati de lucrari suplimentare, atunci in baza dispozitiei de santier emisa de proiectant si aprobata de achizitor se pot deconta lucrari suplimentare, fara initierea unei proceduri de atribuire, daca sunt indeplinite conditiile art. 221 alin. (1) lit. f) din Legea 98/2016.

19. Ajustarea pretului contractului

19.1 – Pentru lucrările executate, plățile datorate de achizitor contractantului sunt cele declarate în propunerea financiară, anexă la contract.

19.2 – Prețul contractului nu se actualizează.

20. Asigurari

20.1 – (1) Contractantul are obligația de a încheia, înainte de începerea lucrărilor, o asigurare ce va cuprinde toate riscurile ce ar putea apărea privind lucrările executate, utilajele, instalațiile de lucru, echipamentele, materialele pe stoc, personalul propriu și reprezentanții împuterniciți să verifice, să testeze sau să recepționeze lucrările precum și daunele sau prejudiciile aduse de către terțe persoane fizice sau juridice.

(2) Asigurarea se va încheia cu o agenție de asigurare. Contravaloarea primelor de asigurare va fi suportată de către contractant din capitolul “Cheltuieli indirecte”.

(3) Contractantul are obligația de a prezenta achizitorului, ori de câte ori i se va cere, polița sau polițele de asigurare și recipisele pentru plata primelor curente (actualizate).

(4) Contractantul are obligația de a se asigura că subantreprenorii au încheiat asigurări pentru toate persoanele angajate de ei. El va solicita subantreprenorilor să prezinte achizitorului, la cerere, polițele de asigurare și recipisele pentru plată primelor curente (actualizate).

20.2 – Achizitorul nu va fi responsabil pentru nici un fel de daune-interese, compensații plătitibile prin lege, în privința sau ca urmare a unui accident sau prejudiciu adus unui muncitor sau altei persoane angajate de contractant, cu excepția unui accident sau prejudiciu rezultând din vina persoanei achizitorului, a agenților sau a angajaților acestora.

21. Amendamente

21.1 - Părțile contractante au dreptul, pe durata îndeplinirii contractului, de a conveni modificarea clauzelor contractului, prin act adițional, numai în cazul apariției unor circumstanțe care lezează interesele comerciale legitime ale acestora și care nu au putut fi prevăzute la data încheierii contractului.

22. Subcontractanți

22.1 - Contractantul are obligația de a încheia contracte cu subcontractanții desemnați, în aceleași condiții în care el a semnat contractul cu achizitorul.

22.2 - (1) Contractantul are obligația de a prezenta la încheierea contractului toate contractele încheiate cu subcontractanții desemnați.

(2) Lista subcontractanților, cu datele de recunoaștere ale acestora, cât și contractele încheiate cu aceștia se constituie în anexe la contract.

22.3 - (1) Contractantul este pe deplin răspunzător față de achizitor de modul în care îndeplinește contractul. (2) Subcontractantul este pe deplin răspunzător față de contractant de modul în care își îndeplinește partea sa din contract.

(3) Contractantul are dreptul de a pretinde daune-interese subcontractanților dacă aceștia

nu își îndeplinesc partea lor din contract.

22.4 - Contractantul poate schimba oricare subcontractant numai dacă acesta nu și-a îndeplinit partea sa din contract. Schimbarea subcontractantului nu va schimba prețul contractului și va fi notificată achizitorului.

22.5. Achizitorul poate să efectueze plăți corespunzătoare părții/părților din contract îndeplinite de către subcontractanții propuși în ofertă, dacă aceștia solicită, pentru servicii, produse sau lucrări furnizate contractantului potrivit contractului dintre contractant și subcontractant în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile, atunci când natura contractului permite acest lucru și dacă subcontractanții propuși și-au exprimat opțiunea în acest sens.

22.6 Achizitorul solicită contractantului, cel mai târziu la momentul începerii executării contractului, să îi indice numele, datele de contact și reprezentanții legali ai subcontractanților săi implicați în executarea contractului de achiziție publică, în măsura în care aceste informații sunt cunoscute la momentul respectiv.

22.6. Contractantul are obligația de a notifica achizitorului orice modificări ale informațiilor în ce privește subcontractanții pe durata contractului de achiziție publică.

22.7 Contractantul are dreptul de a implica noi subcontractanți, pe durata executării contractului de achiziție publică, cu condiția ca nominalizarea acestora să nu reprezinte o modificare substanțială a contractului de achiziție publică, .

22.8. Contractantul va obține acordul achizitorului privind eventualii noi subcontractanți implicați ulterior în executarea contractului.

22.9 Atunci când înlocuirea sau introducerea unor noi subcontractanți are loc după atribuirea contractului, aceștia transmit certificatele și alte documente necesare pentru verificarea inexistenței unor situații de excludere și a resurselor/capabilităților corespunzătoare părții lor de implicare în contractul care urmează să fie îndeplinit.

23. Cesiunea

23.1. - Contractantul se obliga să nu transfere total sau parțial obligațiile asumate prin contract. Este permisă doar cesiunea creanțelor născute din acel contract, obligațiile născute rămânând în sarcina părților contractante, astfel cum au fost stipulate și asumate inițial.

24. Forța majoră

24.1 - Forța majoră este constatată de o autoritate competentă.

24.2 - Forța majoră exonerează părțile contractante de îndeplinirea obligațiilor asumate prin prezentul contract, pe toată perioada în care aceasta acționează.

24.3 - Îndeplinirea contractului va fi suspendată în perioada de acțiune a forței majore, dar fără a prejudicia drepturile ce li se cuveneau părților până la apariția acesteia.

24.4 - Partea contractantă care invocă forța majoră are obligația de a notifica celeilalte părți, imediat și în mod complet, producerea acesteia și să ia orice măsuri care îi stau la dispoziție în vederea limitării consecințelor.

24.5 - Dacă forța majoră acționează sau se estimează că va acționa o perioadă mai mare de 6 luni, fiecare parte va avea dreptul să notifice celeilalte părți încetarea deplin drept a prezentului contract, fără ca vreuna din părți să poată pretinde celeilalte daune-interese.

25. Soluționarea litigiilor

25.1 - Achizitorul și contractantul vor face toate eforturile pentru a rezolva pe cale amiabilă, prin tratative directe, orice neînțelegere sau dispută care se poate ivi între ei în cadrul sau în legătură cu îndeplinirea contractului.

25.2 - Dacă, după 15 de zile de la începerea acestor tratative neoficiale, achizitorul și contractantul nu reușesc să rezolve în mod amiabil o divergență contractuală, fiecare poate solicita ca disputa să se soluționeze de către instanțele judecătorești din România.

26. Limba care guvernează contractul

26.1 - Limba care guvernează contractul este limba română.

27. Comunicari

27.1 - (1) Orice comunicare între părți, referitoare la îndeplinirea prezentului contract, trebuie să fie transmisă în scris.

(2) Orice document scris trebuie înregistrat atât în momentul transmiterii cât și în momentul primirii.

27.2 - Comunicările între părți se pot face și prin telefon, telegramă, telex, fax sau e-mail cu condiția confirmării în scris a primirii comunicării.

28. Legea aplicabilă contractului

28.1 - Contractul va fi interpretat conform legilor din România.

29. Alte clauze

29.1 – Eventuale erori de calcul sau sume încasate necuvenit constatate de organele abilitate, se vor suporta de contractant inclusiv despagubirile aferente.

29.2 - Devansarea lucrărilor de către contractant, nu atrage obligația achitării contravalorii acestora tot în devans, plata făcându-se așa cum s-a stabilit conform ofertei.

29.3 - Autoritatea contractantă își rezervă dreptul de a modifica prevederile programului anual de plăți, funcție de alocările bugetare.

29.4 – Contractantul va lua la cunoștință de esalonarea achizitorului prin notificări scrise.

Părțile au înțeles să încheie azi, data de mai sus, prezentul contract în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

**ACHIZITOR,
D.G.A.S.P.C. Suceava
Director executiv,
Dan Ionuț ADOMNÎTEI**

FURNIZOR,

**Serviciu juridic, contencios și resurse
umane**

**Șef serviciu contabilitate, prestații
sociale
și achiziții publice. Daniela –
Lucreția Gavrilovici**

**Coordonator compartimentul achiziții
publice și contractare servicii sociale
Doina-Cristina Cojocaru**

Viza CFP,

Intocmit/redactat
Bogdan Vasiliu